

УДК 821.161.2.82 (043.2)

Максименко А.*Національний авіаційний університет, Київ***СЛОВ'ЯНСЬКА МІФОЛОГІЯ**

У розвитку слов'янської культури, яка органічно поєднувалась із іншими культурами первісного світу, були свої, притаманні лише їй особливості. Етап родоплемінного ладу сприяв вірі наших прадідів в те, що світ, в якому вони жили, був одухотвореним. Природний результат – міфи – розкривали у найдрібніших деталях сутність природи через призму власного сприйняття та вияви власного життя і волі. Слов'яни шанували лісовиків, водяників, берегинь, які пізніше перетворилися в русалок та мавок, пальовиків, упирів, та інших створінь. Нерідко об'єктами поклоніння ставали гори і каміння, ліси та гаї, тварин – предки вірили, що вони духовно пов'язані зі своїми тотемами, – а також небесні сили, котрі, як вони вважали, мають значний вплив на їх долю як землеробів. Нічого абстрактного, лише узагальнення тих чи інших явищ, які спостерігали прадавні слов'яни.

Із розвитком родового ладу поширилася і віра у безсмертя душ померлих предків, зокрема в те, що в загробному житті небіжчики продовжують піклуватися про свій рід. Вірування в загробне життя, тимчасове повернення душі до живих породило поховальні обряди та поминальні «батьківські дні». Наприклад, душі померлих дівчат, за стародавніми уявленнями, перетворювалися у русалок та мавок. Проте цей культ зникнув із перетворенням родоплемінного ладу на моногамну сім'ю, оберегом якої служив домовик, а із загального сонму духів почали виокремлюватися небесні божества.

Слов'янська міфологія подає строгу ієрархію містичних створінь, в організації яких теж присутня класова нерівність, дещо ототожнюючи їх життя з життям звичайних людей. Найвища гілка належала богам, найнижча дісталася більш приземленим істотам. Божеством небесного світу являвся Сварог, роль бога Сонця виконували у кожній місцевості свої боги: Триглав – творець неба, землі та води – у помор'ян, Святовит у лютичів, Яворит у гаволян. З культом Сонця у слов'ян також був пов'язаний звичай спалювання померлих а також сезонно-календарна обрядність. Це одна святиня – Земля – ототожнювалася образом Мати-землі, а грім та блискавка, які наводили разом зі страхом на слов'ян ще й сліпу повагу, персоніфікувалися в образ головного бога Перуна, на кшталт грецького Зевсу. Саме у цю епоху виникають найбільші міфологічні цикли, які пізніше були закріплені в літературних пам'ятках.

Отже, міфологія прадавніх слов'ян була невід'ємною частиною розвитку української культури, органічно поєднують з ідеологічними уявленнями, стала основою, на якій базувалося подальше формування слов'янського світу.

Науковий керівник: Седашова О.А., канд. пед. наук, доцент